

**Význam čistého ovzduší
pro lidské zdraví
Jak jsme na tom v Mladé
Boleslavi?**

Jan Topinka

Ústav experimentální medicíny AV ČR

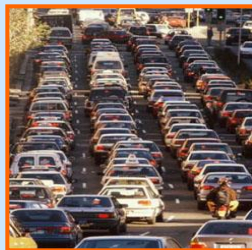
Praha

Mladá Boleslav, 21. 5. 2014

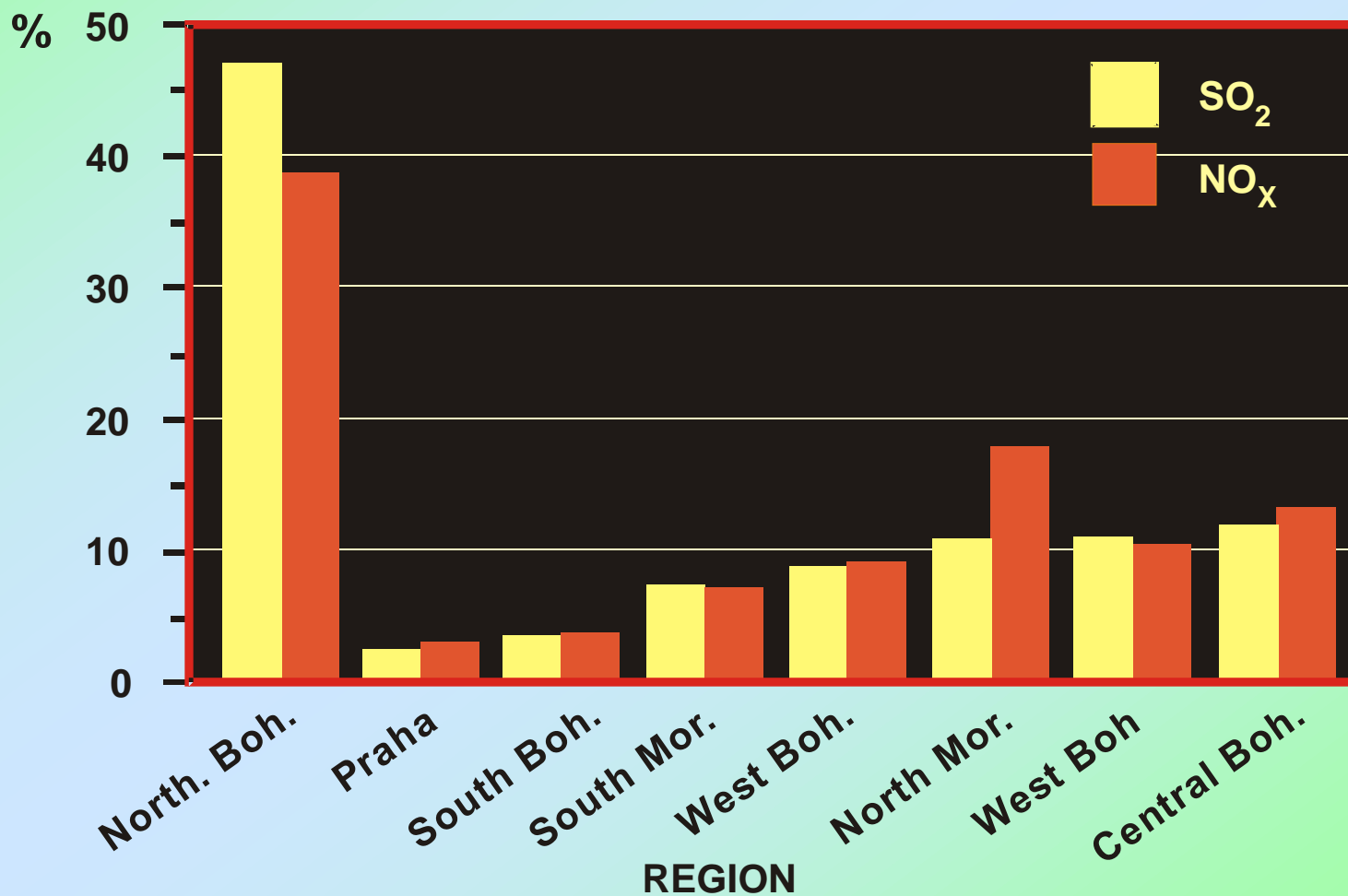
Znečištěné ovzduší je prokázaný lidský karcinogen

- Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny v Lyonu (IARC) zařadila dne 24.10. 2013 na základě epidemiologických a dalších studií znečištěné ovzduší do kategorie I – tj. **prokázaný lidský karcinogen**

Před r. 1989 hlavním problémem v ČR byly SO₂ a NO_x

1988

V současnosti – jemné a ultrajemné částice

Depozice prachových částic v plicích člověka

- $> 10 \mu\text{m}$
- $< 10 \mu\text{m}$ (PM10)
- $< 2.5 \mu\text{m}$ (PM2.5)

VLIV ZNEČIŠTĚNÉHO OVZDUŠÍ NA LIDSKÉ ZDRAVÍ

Výsledky
těhotenství
(IUGR, LBW)

Plodnost
mužů

Nemocnost dětí
a jejich mentální
vývoj

Kardiovask.
nemoci
Rakovina

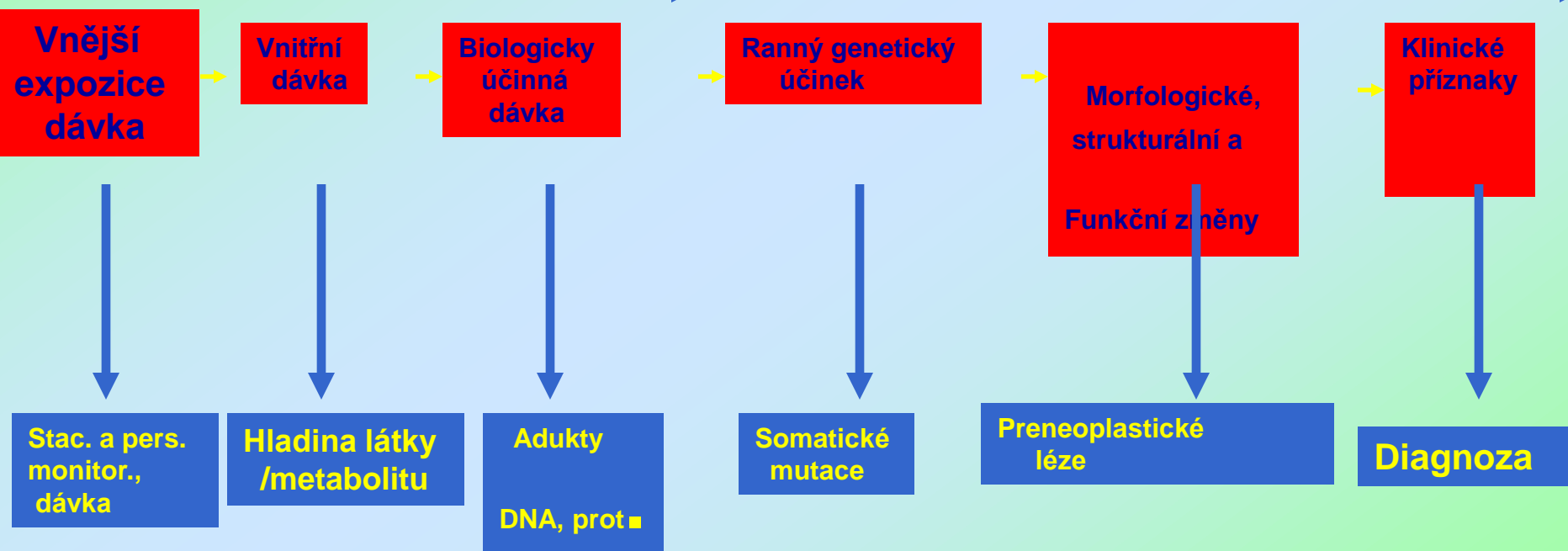
RIZIKO PRO LIDSKÉ ZDRAVÍ

Jaký je význam prováděných měření ?

Mnohastupňový proces chemické karcinogeneze

Expozice

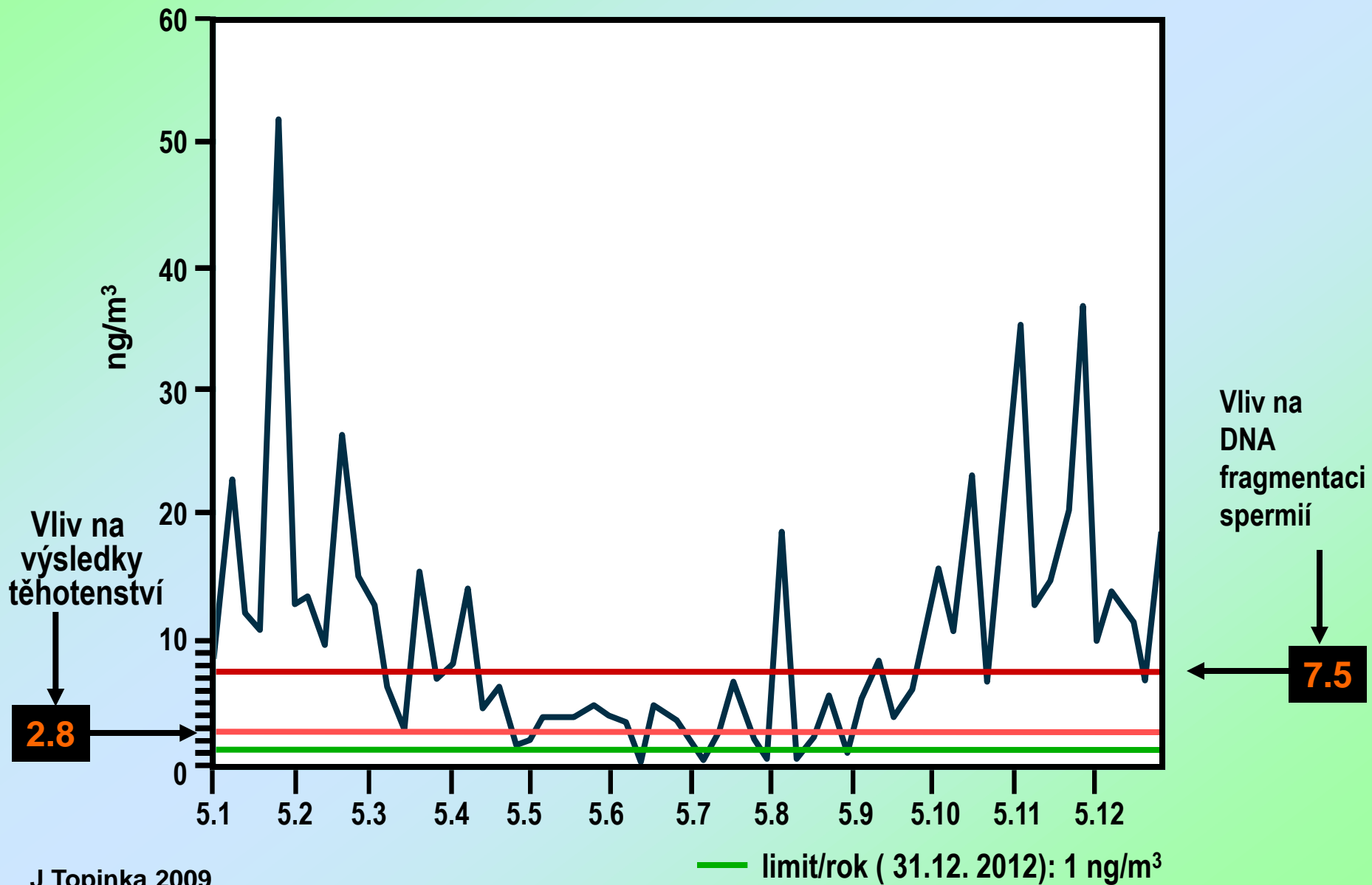
Účinek

PREVENCE !!!

Denní koncentrace benzo[a]pyrenu

Bartovice (Ostrava) 2005

Expozice člověka znečištěnému ovzduší

**Změny genetické informace
a dalších biomolekul**

POČÁTEK NEMOCI

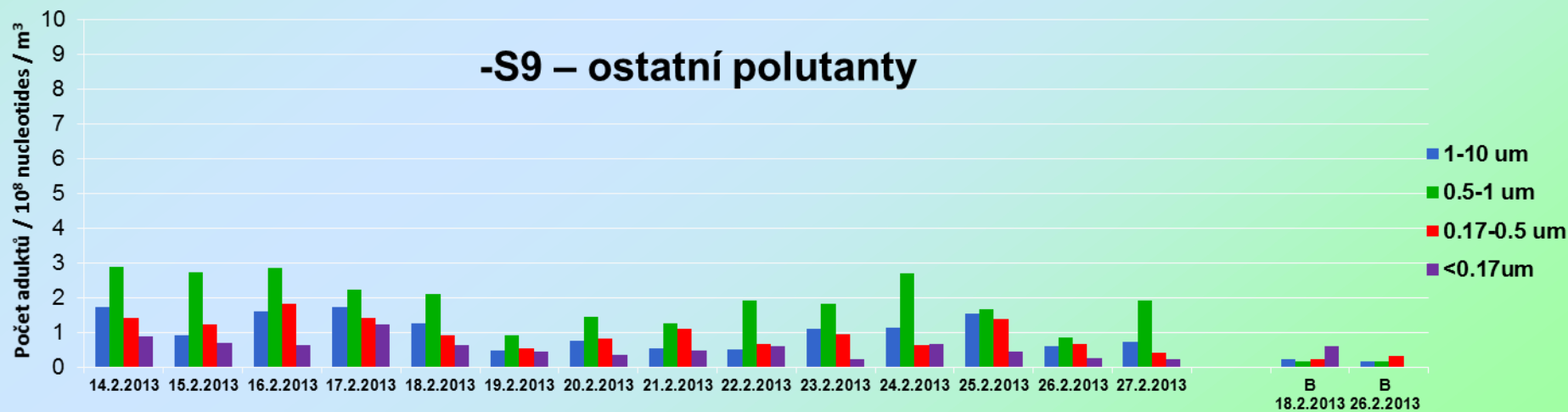
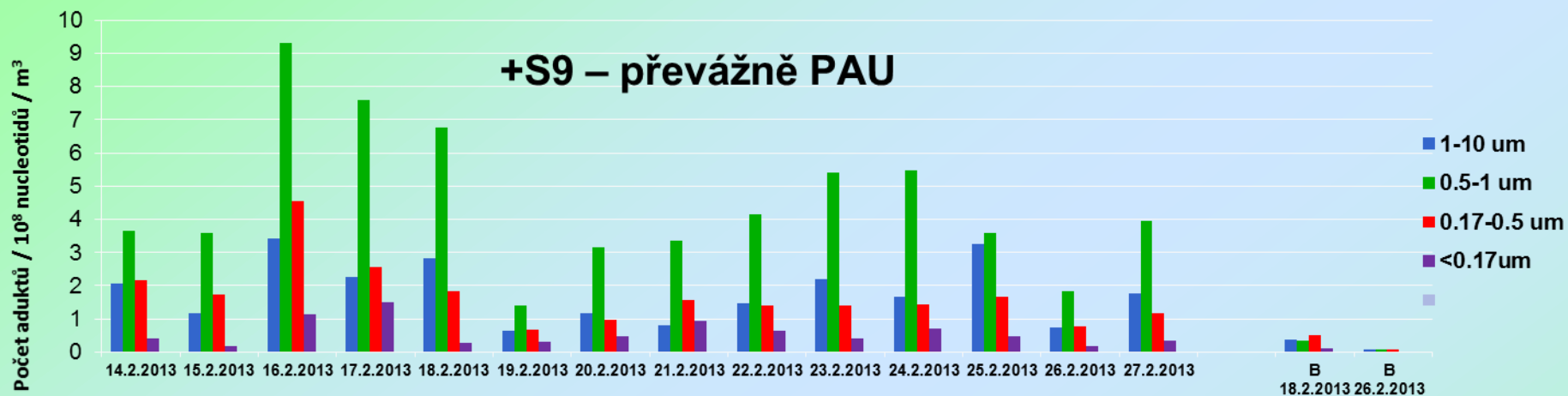
NUTNOST PREVENCE !

Jaká je genotoxicita ovzduší v
Mladé Boleslavi?

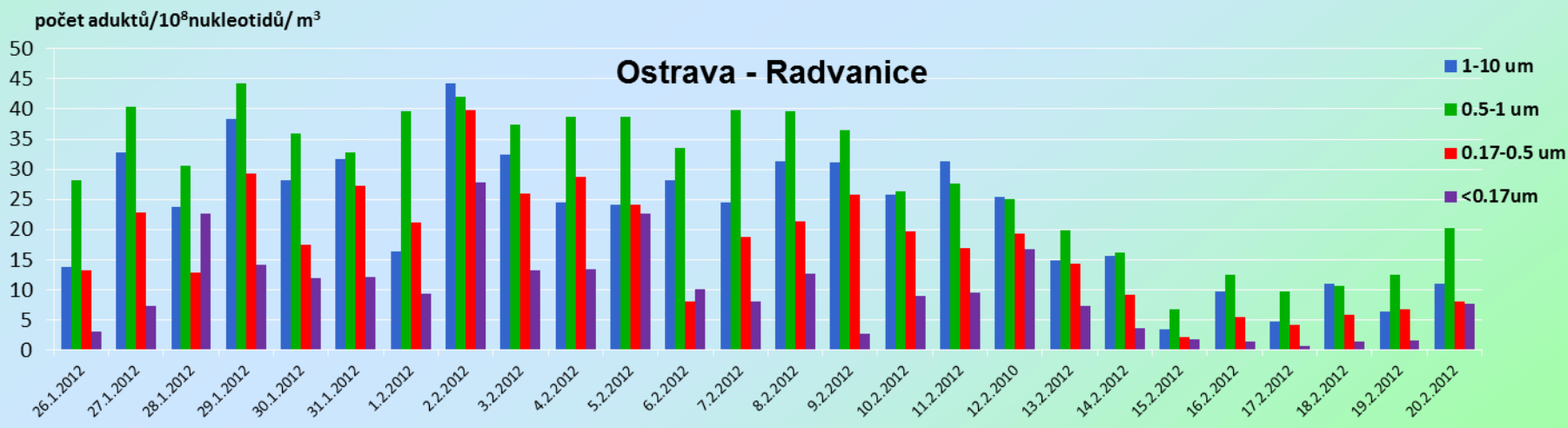
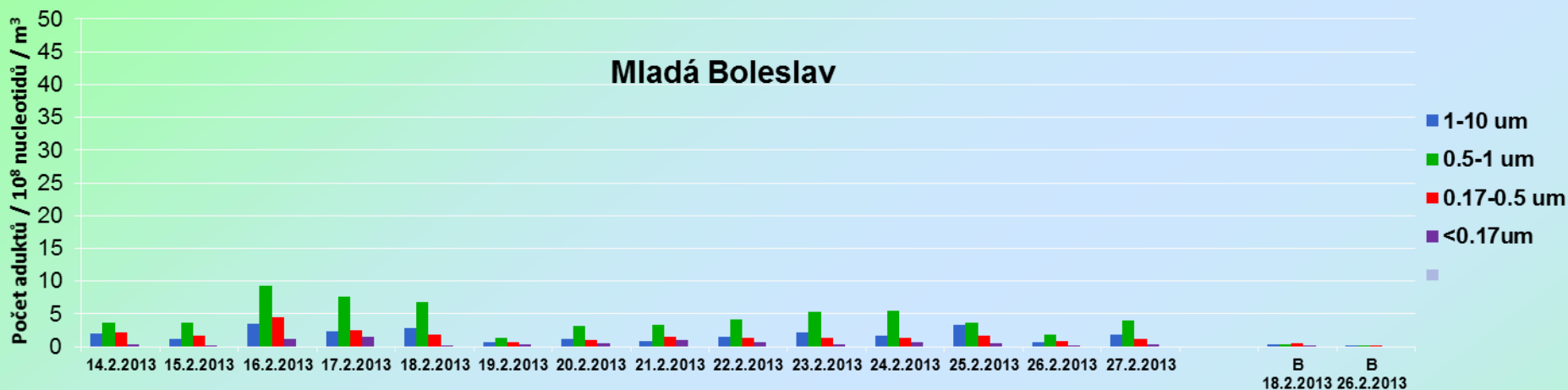
Co je genotoxicita ?

- Genotoxicita je schopnost látky poškodit, obvykle chemicky modifikovat genetickou informaci (DNA).
- Nejčastější je navázání látky nebo jejího metabolitu na – tzv. DNA adukt...
- Genotoxický účinek stojí na samém začátku složitého procesu chemické karcinogeneze.

Genotoxicita ovzduší Mladá Boleslav

Genotoxicita – Mladá Boleslav x Ostrava (+S9)

Závěr

- Situace s kvalitou ovzduší v Mladé Boleslavi z hlediska genotoxických účinků není nijak dramatická, ale stále je zde prostor ke zlepšení, tak aby byl naplněn roční limit pro BaP v ovzduší:

1 ng /m³

**Děkuji Vám za
pozornost**